

F

oto en memo

De Nieuwstraat vanaf de brug

Nummer 33

Deze foto dateert uit 1902. Het gebouw links is de al eerder vermelde Gereformeerde Kerk. Zoals gezegd was dit kerkgenootschap in 1892 ontstaan uit een fusie van de Christelijk Gereformeerde Kerk, de Gereformeerde Kerk onder het Kruis en de Nederlands Gereformeerde Gemeente [de dolerenden].

In 1852 was het aangekocht door Klaas Smit en Gerrit Jan Bruining. Zij verkochten in 1856 de inmiddels als godshuis dienst doende woning aan de Gereformeerde Kerk onder het Kruis.

We weten dat op deze plek in 1832 een redelijk groot pand heeft gestaan. In de zeventiende eeuw behoorde 'De Regenboog', zoals het genoemd werd, toe aan de Van Benthems. Het zal echter sindsdien de nodige verbouwingen hebben ondergaan, want het is opgetrokken in neoclassicistische stijl. De ingangspartij met de twee pilasters

Uitgave van M. Bolvestein, Hasselt.
NIEUWSTRAAT, HASSELT.

*gegroet van
y en f*

aan weerszijden, de boog erboven en de tympanen die de afscheiding vormen tussen de beneden- en bovenverdieping zijn waarschijnlijk nog authentiek. De raampartijen zijn groot en doen

negentiende eeuws aan. Zoals gezegd, is het niet onmogelijk dat de opvallende ingang een overblijfsel is uit vroegere tijden.

We komen namelijk iets identiek tegen in

Inhoud

De Nieuwstraat gezien vanaf de brug. Op oudere foto's valt een markant gebouw te bespeuren. Vaak is het ten onrechte voor de voormalige school aangezien. Wat we zien is echter het kerkgebouw van de Gereformeerde Kerk onder het Kruis. Een kerkgenootschap dat in de jaren 1843/1844 als een afscheiding van de afscheidingsbeweging uit 1835 ontstaan was. In 1887 had het vanwege de precaire financiële situatie het gebouw moeten verkopen. Nieuwe eigenaars werden de Christelijk Afscheidenen, die tot dan toe in het gebouw hoek Regenboogsteeg - Brouwersgracht hadden gekerkt.

Colofon

Foto en memo

Samenstelling en tekst:
Frits Schmidt

Foto's:
Collectie Schmidt

*Zo zag Hasselt er eind
negentiende tot aan het
midden van de twintigste
eeuw uit*

de schilderijen Van Cornelis Springer, die hij in de jaren zestig van de negentiende eeuw van de Nieuwstraat maakte. Het is bekend dat Springer niet naar de waarheid schilderde, maar in zijn atelier composities maakte.

In 1913 moest de kerkplaats maken voor nieuwbouw. De foto hieronder laat de situatie dan ook zien van voor 1913. Naast de kerk valt de stadsschool te herkennen. Al in 1807 stond hier een school, die in 1824 de naam Stadsburgerschool kreeg. Onder invloed van de nieuwe schoolwet van 1857 werd het in 1864 vervangen door nieuwbouw. Op die plek verrees toen voor 5.000 gulden school B, de tweede openbare school. De eerste steen - die nog altijd aanwezig is - werd daartoe in 1863 gelegd. In 1881 waren naast het

hoofd nog drie andere leerkrachten aan de school verbonden. Anders dan bij school A werden hier ook de vakken Frans, Duits en Muziek gegeven.

In 1883 onderging het gebouw nog een noodzakelijke verbouwing. Om de hygiëne te bevorderen, werden er in dat jaar privaten geplaatst.

Met de opkomst van het bijzonder onderwijs begon het leerlingenaantal van de beide openbare scholen terug te lopen. In 1901 werd school B dan ook afgestoten. De leerlingen kregen voortaan samen met die van school A les in de nieuw gebouwde school aan het Justitie Bastion.

De school in de Nieuwstraat kwam leeg te staan en werd voor 120 gulden per jaar verhuurd aan de in 1893 geopende christelijke school. Het leerlingenaantal hiervan was zodanig ge-

hiervoor genoemde fusie in 1892 was komen leeg te staan. Ooit had ook dat gebouw als school dienst gedaan. In 1924 vertrok de Christelijke School uit de Nieuwstraat. Daarmee ging de onderwijsfunctie nog niet geheel verloren, want de gemeentelijke bewaarschool betrok daarna nog het gebouw.

Na de sloop van de in 1913 gebouwde kerk kwam in het laatste kwart van de twintigste eeuw het geheel in handen van de hervormde gemeente. Zij bouwde op deze plek het verenigingsgebouw "De Regenboog". Het voormalige schoolgebouw werd bij het geheel aangetrokken. De kenmerkende gevel bleef echter onaangetast, zodat deze nog steeds te bewonderen valt.

Op de foto is naast de school nog een woning met een topgevel te zien. Dat pand is inmiddels verdwenen.

Ook op deze foto is rechts de hoefstal te herkennen, die we ook bij Springer aantreffen. Zij het dat de schilder de stal op een andere plek in de Nieuwstraat situeerde en dat bij hem het uiterlijk ervan ook anders is.

groeid, dat het niet meer te herbergen was in het voormalige kerkgebouw van de Nederlands Gereformeerde Kerk aan de Hoogstaat, dat door de